

Ese odata in septemana:
Duminec'a.

Pretiu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
" diametate de anu . . . 3 fl. v. a.
" patraru de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Roman'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
" diametate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Foia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina” in Aradu, cancelari'a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiu publicatiuniloru se se anticipe.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Predica.

(Audiulu si vorbirea.)

Dreptu aceea fratii mei cei iubiti, se fia totu omulu grabnicu spre a audi, zabavnicu spre a grai. Iacobi I—19.

Pentru a cuprinde noi unele adeveruri, prea intieptulu Ddieu ni a datu semne chiare si nedubitavere. Asia, pentru cuprinderea adeverulu cumca noue ni se cade mai multa a audi, decâtu a vorbi, avemu semne ca ni-a donatu doue urechi si numai o gura. Insa omenimea, nu a recunoscutu delocu intru acés'ta manifestat'a vointia a divinitatii, din care cauza Ddieu a aflatu necesariu a mai spune odata prin unu invetiacele a unui nascutu fiulu seu cuvintele mai susu citate „*totu omulu se fia grabnicu spre a audi, zabavnicu spre a grai.*” — O! déca semnele aceste naturale le-ar apretiu barem aceia, cari pre sine se numescu invetiacei lui Cristosu si cari tienu ca umbra in caile dreptiloru, dicu, baremu aceia se le apretiesca. Durere insa, caci esperinti'a de tote dilele ne arata togmai contrariulu. Vórbele netrebnice, clevele, minciunile si calumniele si-continua jocurile loru periculose in gradulu superlativu pe intregulu cursu alu vietii sociale, mangindu virtutea curata, negrindu nevinovati'a si ruinandu onórea. Ba ce e mai multu, unii nu se ingrodiescu a carti inca si asupra lucrurilor tainice a le lui Ddieu, calumniandu si blaste-mandu cu buzele loru spurcate santieni'a cea mai perfecta.

Déca privimu la purtarea ómeniloru in vietii'a acés'ta comuna, vedemu ca toti voiescu a vorbi, dar a tacé nici unulu, pentrucá fia care se tiene mai intieptu decâtu altulu, de unde venimu la aceea convingere, cumca precum apostolulu Iacobi a aflatu de lipsa in timpurile primitive ale crestinatati a dice catra contimpuranti sei „*totu omulu se fia grabnicu spre a audi, zabavnicu spre a vorbi*” — aflamu: ca repetirea cuvintelor acestora in timpurile nóstre este fórte la locu si nu for de folosu. — Dreptu aceea pe bas'a cuvintelor citate, doue voiu face, si anume:

1. Voiu aratá la ce, si candu trebuie se fimu grabnici in audire, si a,

2. In ce trebuie se fimu tardii séu zabavnicu in vorbire.

Er pana voiu cuventá despre acestea, speru a fi petrecutu de atentiunea vóstra.

Grabnicu spre a audi in intielesulu apostolescu insémna a ascultá cu atentiune cuvenita tote invetiaturile si predicele ce ni-se spunu. — Fiindca chiamarea suprema a crestinulu este cunoscenti'a credintiei si a religiunei, urmédia acum de sine ca, elu trebuie se fie grabnicu spre ascultarea invetiaturiloru evangelice. — Salvatoriulu nostru Isusu Cristosu nevoindu ca cineva se cada in ratacire, asia se esprima invetiaceiloru sei: „*celu-ce ve asculta pre voi, pre mine me asculta,*” si éra si, *ori cine nu ve asculta pre voi (séu cuvintele vóstre,) esindu din cas'a aceea scuturati pravulu de pe pitiórele vóstre spre marturi'a loru (Marcu VI—11)* Loculu invetiaceiloru lui Isusu Cristosu cu timpulu l'a suplinitu vestitorii evangeliei, predicandu neincetatu adeverurile eterne, ce se cuprindu in invetiatur'a lui Cristosu, dela acarora profesare aterna fericirea nóstra pre pamentu si salutea cerésca.

Déca legile unui imperatu nu perdú din valórea loru prin aceea, ca ele nu se publica popóreloru. nemidilocitu prin treusulu ei numai prin regimulu séu mandatarii sei, óre cum ar poté se pérda din valórea loru invetiaturile lui Cristosu celea indrop-tate spre fericirea si salutea nóstra, numai pentru ca ele nu ni se vestescu noue nemidilocite prin Isusu Cristos, ci le audimu din gur'a acelor pre cari insusi salvatorulu ii-a alesu spre purtarea sarcinei apostoliei? Déca vre-unu fiu inderatnicu nu asculta poruncile parintelui seu, numai pentru ca acelea s'au facutu lui cunoscute de mum'a sa; pre acél'a cu totii lu-numimu neas-

cultatoriu si de pucina sperantia pentru parintii sei. Tocmai asia si Isusu Cristosu nu póte numi de adevaratii sei invetiacei pre aceia, cari nu asculta cu evlavia santa pre vestitorii evangeliei, si cari nu urméza si in fapta invetiaturile acelor.

Si cu totu dreptulu; pentrucá déca e adeveratu ca *evangelia lui Cristosu e puterea lui Ddieu pentru salutea tuturoru credintiosiloru*, urméza de sine: cumca sciinti'a si urmarea adeveruriloru evangelice, presupune salutea crestinulu. — Unde audimu asia de chiaru desfasiuranduse adevarurile acelea? Unde ne insufletimu mai cu séma spre esertiarea acelor, déca nu in cas'a acés'ta santa alui Ddieu prin predic'a cea insufletitóre a preotulu? Deci I. Cr. spre audirea acestoru invetiaturi trebuie se fimu grabnici. —

Inse si afara de biserica trebuie se fimu grabnici la ascultarea adeveruriloru, cari ni se vestescu noue séu din cartile cele betrane demne de amintire, séu care dupa sciinti'a progresulu si descoperirea secululu presinte, ni se comunica de catra fratii séu contimpuranti nostri. — Déca parintii, crescatorii séu alti ómeni de spiritu si plini de moralu bunu indrépta catra voi cuvinte serióse, voindu a ve abate dela pecate si indemanduve la implinirea voiei lui Ddieu, ascultati-i pre aceia cu tota atentiunea, fiindca si aceia sunt trimisii lui Ddieu cari lucra spre binele sufletulu si spre salutea vóstre! Tóte câte s'au scrisu séu in cartile santei scripturi, séu in cartile ce tractéza despre istori'a credintiei si a moralulu, s'au scrisu pentru perfectiunea si fericirea nóstra. Candu dar' le cetimu acelea, trebuie se fimu cu atentiune si otarire santa, ca cele bune si folositóre ce se afla in trensele insusindunile, se le urmarimu. — Déca ne vomu astupá noi urechile si ni vomu incuiá inimile atátu la invetiaturile din trecut, câtu si la cele de presinte, atunci si Ddieu va retrage grati'a sa dela noi, lasandune prada meditatiuniloru si pasiuniloru lumesci, cari ne incurca si ne ducu la periclu si la manc'a vecinica. — Grozavu e ce dice catra astfelu de ómeni unu profetu alu testamentulu vechiu „*v'am chiamatu si nu m'ati ascultat, a-ti condamnatu tote aretarile mele; acumu eu ridu de miseri'a vóstra, carea ca o fortuna v'a cuprinsu pre voi.*”

Si totusi sunt forte multi tineri, cari calenléza dicandu, de ce se ne ingropamu noi tinereti'a si putienele óre de bucuria ce le avemu in conversatiune cu ómenii betrani, de ce se ne incordamu noi tota atentiunea nóstra, spre invetiarea adeveruriloru religióse si morale? candu asia de bine ne aflamu in petrekerile sgomotóse a tineretiei! Déca vomu mai imbetrani, vomu avé destula timpu a ne cugetá la mórté si la aceea, cum trebuie se ne folosimu de vietia. — O! nefericitoru mei amici! Cine v'a asiguratu pre voi, ca veti trai pana mane? Tinereti'a, séu depin'a vóstra putere? O rogu-ve aduceti-ve aminte de bogatulu din scriptura, carele si-a auditu sentinti'a de mórté atunci candu si-facé planurile cum se traiésca mai bine. „*Nebune in acés'ta nópte voru se céra sufletulu teu dela tine.*” Luca (XII—20.) Roguve! duce-ti-ve numai in cimetiru, si cetiti epitafele de pe crucile de acolo, séu veniti numai la mine si ve ve-ti convinge cumca dintre aceia, cari s'au nascutu intrunu anu cu voi, acuma fórte multi se odihnescu in pamentu si abia $\frac{1}{10}$ ajunge verst'a betranetiloru.

Déca veti mai imbetrani, numai atunci voiti a ve face cunoscenti cu perceptele eterne? numai atunci voiti a ve aduce aminte cumca nici minutulu urmatoriu nu sta in puterea vóstra? Er déca te-ai prefacutu robu peccatulu, tunetulu catenei aceluia asia te asurdiesce, încátu nici o admonitiune, nici o invetiatura, ba nici unu sfátu nu va se-ti folosésca mai multu.

Cugetati voi la ceea cumca, spre invetiarea si numai a unei maiestrii trebuiti a jertfi mai multi ani din vetii'a vóstra, dar spre invetiarea celei mai mari maiestrii, adeca spre maiestri'a de a duce o vietia pia, de a avé moralu bunu si de a mori in pace, cugetati ca vi sunt destule dilele acelea nesigure a betra-

netieloru, candu nepotintiele ve léga de patu si candu putinti'a inchipuiri a slabitu cu totulu?

O iubitoru mei fii! nu retacireti! Ddieu nu se contradice; *cine ce séména, aceea va si secerá; celu-ce séména trupului, secerá periclu; acela inse ce séména pentru sufletu, secerá viétiá vecinica.* Acum inse *canda auditi vestindu-vi-se cuventulu lui Ddieu nu ve împétrireti inimele vóstre, ci fiti grabnici intru a audí adevéurile religiei si a moralului, care le predica vestitorii evangheliei, séu ómenii esperti; pentrucá ce cuprinde insine odata sufletulu in teneretie, remane in elu peste tóta viéti'a.*

Dar' se trecu la cealalta parte a vorbirei mele invetiandu-ve in a II parte:

In. ce trebuie se fimu zabavnici (tardii) in vorbire?

Ca se fiu câtu de scurtu, voi aminti aici numai dóue impregiurari. *Zabavnici in vorbire trebuie se fimu atunci, candu Ddieu in decursulu vietii nóstre ne cërca si cu plage ne intimpina.* Nu arare ori se intempla in viétiá cá delocu ce lucrurile nu mergu dupa placulu nostru, ne revoltamu contra provedintii, ba o lumu si la intrebare: cá, de ce a lasatu, ca se ne ajunga un'a séu alta nefericire, dieuitandune cá *pre Ddieu alu vedé nu este cu putintia ómeniloru, si cumca cararile lui sunt tainice si necunoscuté ómeniloru.* — Ddieu nu are lipsa a se scusá pentru faptele sale inaintea ómeniloru neprevediatori. Elu numai atáta poftesce dela noi, *ca se-lu iubimu din tóta inima, cu tóta virtutea si cu totu sufletulu si din totu cugetulu, (Luca X—27.)* — Si ve intrebú, óre semnulu iubirei e acela candu nu ne indestulimu cu modulu de guvernare séu a purtarii de grige a provedintiei? candu ne revoltamu si cartimu contra provedintiei si tienendune noi fórté intiepleti, am dori ca, cu totulu dupa alte reguli se guvernám lúnea. — Decáte ori se intempla, cá ne revoltamu contra providintiei candu e plóia séu seceta, caldura séu frigu? ér fiindu cuprinsi de morburí séu nefericiri nu numai cá ne revoltamu contra providintiei, ci inca ne demitemu pana la injuraturi si blastemu? —

Prin ce me amu facutu vrednicu de pedéps'a acést'a? asia esclamamu de multe ori; s'a uitatu Ddieu de mine, séu voiesce a se desfatá in suferintiele mele Ce injuria e acést'a a negá dela fiinti'a cea mai perfecta insusirile dreptatii si a iubirei, far' de care nu se póte cugetá perfectiunea. Cátu e de mare injuri'a acést'a facia de acea perfectiune, carea spre a-si aretá nemarginit'a sa iubire, nu a crutiatu nici pre unulu nascutu fiulu seu, ci l'a lasatu a se restigni pre cruce, ca se ne rescumpere de blastemulu pecatului.

Cátu e de infruntatoriu in privinti'a acést'a esemplulu piu-lui Iovu, pre carele unic'a di despoindulu de tóta averea si de copii. a mai fostu inca cercetatu si de celu mai uritu morbu; si de si soci'a si amicii lui lu-batjocuréu si chtëu, totusi nu a disu decátu: *„Domnulu a datu Dlu a luatú, fia numele Dlui binecuvéntatu! (Iovu I—21.)* Se invetiamu si noi dela omulu acestu piu alu testamentulu vechiu cum trebuie se ne purtamu atunci, candu trimite Ddieu preste noi plagele sale, si in locu de a ne deschide gur'a nóstra spre injurarea lui Ddieu, se ni purtamu cu paciintia crucea destinata noua, fiindcá acést'a este prob'a cu care parintele celu cerescu ne cërca dupa cum dice s. scriptura *„pe care iubescé Domnulu 'lu cërta“ (Evrei XII—6.)* Acést'a este prob'a prin carea voiesce a inaintá fericirea sufletulu nostru. Acést'a insemnéza cuvintele apostolului Iacobi: *totu omulu se fia zabavnicu spre a grái.*

Regul'a acést'a trebuie se o avemu naintea ochiloru facia de smintele si slabitiunile deapropelului nostru. — De multe ori se intempla cá, *vedemu in ochii altor'a paiulu ér in ai nostrii nu vedemu birn'a (Mat.—3;)* cu alte cuvinte: de multe ori judecamu pre deapropelului nostru pentru sminte bagatele cu judecata aspra atunci candu in noi acoperimu altele mai mari. Dar ve intrebú: cine v'a pusú pre voi judecatorii fapteloru deapropelului vostru? cáci cuvintele lui Isusu Cristosu suna: *„nu judecati, ca se nu fiti judecati (Mat. VII—1.)* ér Pavelu apostolulu intréba: *„tu cine esti care judeci pre slug'a straina? —*

Celu-ce este fara de pecatu între voi, acel'a antuiu se arunce pétr'a asupra ei (Ioanu VIII—7.) Inse fiindcá astfelu de omu nu esista, prudenti'a singura ne demanda, ca nainte de ce ne amu ingrigi de indreptarea altuia, se ne indreptamu pre noi singuri, pentrucá celu-ce sta, din grati'a lui Ddieu sta si trebuie se pazésca, ca se nu aluneca si se cadia. — Solomonu intiepletu, Davidu proroculu au fostu placuti lui Ddieu, totusi au caditu; dar' tu de ce judeci pre deapropelului teu mai slabu, déca in lupt'a gigantica a simtieminteloru sale peatóse aluneca de pe calea virtutii? pentrucá de ai fi fostu tu in astfelu de impregiurari garantaitu óre cá ai fi remasu neclatitu si cá nu ai fi alunecatu?

Incéta dar' a mai judecá si carti pre deapropelului teu: *fi in privinti'a acést'a zabavnici in vorbire.* — Fiindcá dragostea tóte

le ascunde, si nu numai cá n'are inclinatiune spre batjocurirea si judecarea altora, ci se tiene de natur'a ei ca se intarésca pre celu slabu, se aredice pre celu caditu, se vindece inim'a cea ranita. Dragostea acést'a trebuie se se salaslúiesca in inimele nóstre déca voimu ca nu numai cu numele ei ci si cu fapt'a se fimu invetiatiacei lui Isusu Cristosu. Dragostea acést'a trebuie se ne infrane pre noi, ca facia de smintele deapropelului nostru se fimu *zabavnici in vorbire.*

Pe scurtu, intielesulu cuventarii mele, e, *cá noi trebuie se fimu grabnici in audire, candu se vestescu adevéurile evangheliei, séu candu ómenii cei mai intiepleti ni dau invetiaturi bune si folositoare; ér zabavnici in graire atunci, candu Ddieu ne cercetéza pentru peccatele nóstre precumu si la cartirea sminteloru deapropelului nostru.* Astfelu va fi viéti'a nóstra démna de numele nostru crestinu; astfelu vomu fi fericiti in viétiá, numai asia vomu traí in pace cu deapropelului nostru, si indestuliti cu sórtea, si in fine numai asia vomu poté fi partasi imperatiei ceresci. Aminu! —

Introducere in Economia.

(continuare.)

§. 27.

Bólele viteloru.

Vitele suntu supuse la aceste bóle: aprinderea de plamani, aprinderea de creeri, bóla de splina, siorecei, brósc'a, bóla de gara, de pitióre, grumadiarea s. a.

In unele parti suntu doctori (medici) — cari lecuescu vitele boinave, si se chiama: „veterinari.“

Unde nu suntu „veterinari,“ — sanetatea si viéti'a viteloru, — remane in scirea lui Dumnedieu, in grigea si buna chip-zual'a ómeniloru priceputi.

Asia dar, ca se scapámu de paguba (dauna) si ca se avemu vite bune si sanetóse, — multu aterna dela grigea nóstra.

Vitele trebuie nutrite regulatu; adapate la timpu; ténute in curatienia; nu trebuie intaritate, nici chinuite; nu trebuie prea silite la lucru, mai cu séma caii cari usioru se betegescu, si déca crepa (moru) ni remane numai pelea si potóvele.

§. 28.

Seraci'a

Seraci'a vine mai cu séma dela lene si dela nelucrare.

Unii ómeni — tari si sanetosi — ajungu seraci, cá nu prindu capu de lucru, ci se deprindu aumai cu nebunii si cu petreceri, pana ce-si manca si resipescu (prada) tóta averea, ce au mostenitu dela parinti. Pre acesti ómeni, — lumea nu ii compatiimesce. Viéti'a loru este amara si ticalósa, — plina de lipse si neajunsuri pana moru.

Alti ómeni seracescu: prin boliri (bolnaviri) indelungate; prin pagube (daune) si perderi mari, si prin feliurite intemplari nenorocóse. Pre acesti ómeni, — lumea ii gelesce, si li ajuta, si ei merita a fi ajutati!

Ca se scapamu de seracia, — din tineretie — trebuie se ne dedámu la lucru si la crutiare. Asia vom scapá si de lipse si de neajunsuri — si vom ajunge ómeni avuti ii indestulati, ca se potemu ajutá si pre altii.

Ocupatiunea a 9. La ce bóle suntu supuse vitele? — Cum se chiama doctorii, cari lecuescu vitele? — Cum trebuie grigite vitele? — De unde vine seraci'a? — Cum devinu unii ómenii seraci? — Dar altii? — Ce trebuie se facemu, ca se scapámu de seracia? —

§. 29.

Fómeteá.

Fómeteá este nenorocirea cea mai mare pentru lume si pentru ómeni.

Fómeteá se intempla, mai cu séma atunci, candu pamentulu — séu din prea-multa plóia, séu din prea-mare seceta, — 2—3. ani dupa olalta nu rodesce. Si éra candu, — prin grindina, ori prin brum'a din maiu (si augustu) — bucatele si pómele se nimicescu cu totulu.

La asia intemplari, — plugariulu devine seracu, — si toti ómenii suntu amenintiati cu mórtea de fóme.

Dupa o nenorocire vine si alt'a. Dupa fómete — urmédia mai totudeun'a: „colera“ de care apoi ómenii moru, casi muscele.

(Fómete, se amintesce a fi fostu la anii: 1815. 1816. 1817. 1847 si la 1863.

Colera, la anii: 1836. 1849. 1866 si la 1873.)

De candu s'au facutu si pe la noi — drumuri de feru — ómenii, nu patimescu tare de fómete, cà-ci aducu cu iutiéla — bucate din alte tieri, si se ajuta — câtu de câtu — lipsele poporului.

In tierile mai culte, — ca a nóstra — ómenii au in tóte satele — magazine (ambare) comune, in care totu locuitoriulu contribuie — catev'a mesuri — in totu anulu, si la timpu de lipsa ei nu suferu fómte, càci au de unde sè se ajute.

Asia s'ar cadé se facemu si noi!

Esemple — de acestea — aflamu si in „biblia,” — la Iosifu fiulu lui Iacobu.

Ocupatiunea a 10. Candu se intempla fómetea? — Ce urmédia dupa fómte? — In cari ani s'au intemplatu fómte? — Dar colera? — De candu nu patimescu ómenii tare de fómte? — Cum se asigara ómenii in contr'a fómteii in tierile culte? — s. a.

§. 30.

Avuti'a.

Temeiulu avutiei suntu banii. Déca avemu bani, avemu de tóte. Fara de bani — in timpulu de astadi — nu potemu traí. Buna e sanetatea, — dar buni suntu si banii intocm'a — casi sanetatea.

Banii, se castiga cu multa sudóre; de acea, — nu trebuie cheltuiti, cu un'a, cu dóua. Ómenii, cari nu cauta pre bani, casi pre gunóe, — si nu socotu cum cheltuia — se ducu repede catra seracia.

Plugariulu mai cu séma — trebuie se scia — cà avuti'a (banii) se afla in pamentu. Ómenii, — prin lucru — trebuie se o scia scóte.

Acést'a asia se intielege:

Plugariulu, trebuie sè se straduésca — a ajunge la tóte izvórele (onorabile) de venitu, si sè se bucare, cà i se immultiesce lucrulu; — pentrucà: lucrulu se respatesce cu bani, si banii facu avuti'a.

Ocupatiunea a 11. Care este temeulu avutiei? — Unde se afla avuti'a? — La ce trebuie se se straduésca plugariulu? —

§. 31.

Impartirea timpului.

Si timpulu e banu. Perdiendu timpulu — perdemu bani. Plugariulu practic si cu minte — trebuie sè-si scia impartí timpulu, — ca sè se scia acomodá cu lucrulu.

Cu lucrulu — este bine a ne acomodá — dupa cele 4. anutimpuri.

A.

Primavér'a.

La inceputulu primaverei — plugariulu taie nuiele; ingradesce garduri; stremuta pomi; oltuesce; curatia omidele; sparge musioróele de pre livedi; desgrópa vi'a; pune legume si apoi — de locu pornesce — la aratulu si semenatulu bucateloru de primavéra. Dupa acést'a — tunde oile (déca le are) intiarca mi-eii; sépa; plivesce si ogoresce locurile — pentru semenaturele de tótna s. a.

B.

Vér'a

Lucrulu celu dintáiu — pentru véra — este: cositulu er-bei, si continuarea sepatului semenatureloru de primavéra; ogoritulu — mai departe — pentru semenatur'a de tótna. Sosesc apoi secer'a (recolt'a.) Dupa secer'a — ogorimu miristea — pentru semenatur'a de tótna. Si delocu incepemu treeratulu (calcatulu) gráului, imblatitulu, venturatu (ciuruitulu) s. a.

C.

Tótn'a

La inceputulu tótniei — bagamu porcii spre ingrasiare; cosim otav'a; culegemu cucurudiulu, viele, legumele si pómele. Apoi aramu a dóua óra si samenam: rapiti'a, gráulu si secar'a de tótna. Gráulu semenatu in septemvre si in octomvre, este celu mai bunu. Pentru semenatu, trebuie se alegemu gráu — din fruntea vrafului (nu cód'a) si se fie coptu bine, cernutu si alesu, cà de nu va fi asia — resare numai tatiune.

Dupa ce am gatatu, — cu semenatulu, si cu culesulu — ogorim (livedile) pentru semenaturele de primavéra; ingropamu viile; facemu drumurile (robot'a) si ne pregatimu de iérna.

Mai anteu — tocimim si curatim (varuim) locuintiele (casele) nóstre; apoi ni procuramu vestminte calduróse, lemne s. a. Dupa acést'a, — punemu curechiu; — macinamu bucate, ca se fimu pregatiti cu tóte pana la Vinerea-mare (Paraschev'a) Fiindu apoi bine provediuti si indestulati — mergemu la pescuitu si la venatu — si gonim ursii, lupii, vulpele si alte fiere stricatóre (rapitóre.)

D.

Iérna.

Preste iérna — plugariulu are mai multu lucru — impregiurulu casei. Cea mai mare luare de séma are la nutirea si grigirea viteloru.

Pre timpu gerosu — vitele se nutrescu si cu nutretiu mai slabu; pre timpu molatecu — nutretiu trebuie se fia mai bunu; ér candu ne apropiamu de primavéra se cere nutretiu celu mai bunu.

(Plugarii nepractici — de cu primavéra — flamendiescu vitele — si asia le slabescu, si nu se potú ajutá la lucru.)

Iérn'a, — plugariulu face, si chitesce instrumentele economice; stringe si cara gunoiu — afara la holde (in gramada mare ca sè se cóca pana la aratu), taie porci si grigesce ca se aiba hrana buna — pre candu se apropria — lucrulu celu greu alu campului.

Ocupatiunea a 12. Descrieti: impartirea timpului! Cu ce are a se ocupá plugariulu primavér'a? — Dar vér'a? — Dar tótn'a? — Dar iérn'a? —

I. **Tuduescu.**

(Va urmá.)

CONCURSU.

2

Conformu dispusetiunei Prévenerabilului Consistoriu din 16 Ianuaru a. c. Nr. 2107. Plen. se escrie concursu pentru vacant'a parochia din Veresimortu tractulu Lipovii, pana la 9 Martiu a. c. candu se va tiené si alegerea de preotu, — si recursurile au a se asterne concernintelui D. Protopopu.

Emolumintele sunt: un'a sesiune de pamentu, 1 jugeru de gradina intravilanu, birulu dela 70 case câte un'a mesura de cucurudiu si stol'a indatinata cu observare: cà alegendulu preotu in sensulu normativulu din 22 Octomb. 871. Nr. ¹¹⁸⁷/_{Es. 434} are a dá veduvei in restimpu de unu anu dela mórtea preotului jumetate sesiune, si alte venite.

Veresimortu 28 Ianuaru 1875.

Comitetulu parochialu,

Cu scirea mea Ioanu Tieranu. Protop. Lipovii.

CONCURSU.

2

Se escrie pentru parochi'a vacanta din comun'a Lugosiulu de josu, protopresbiteratulu Pestesiuulu pana la 23 Februariu a. c. Emolumintele sunt: dela 185 case atáte vici de bucate, 18 lantiuri de pamentu si stólele. Concurentii vor fi incunoscintiati despre alegere mai tardiu.

Lugosiulu de josu 2 Februariu 1875.

Comitetulu parochialu.

cu scirea mea, Ioanu Fassie, m. p. protopopu.

Concursu.

3

Se scrie pentru postulu invetiatorescu din comun'a Duudu, cerculu Agrisiu, comitatulu Aradului. Emolumintele sunt: in bani 120 fl. v. a. 10 cubule bucate, 12 orgii lemne, 4 jugere fenatiu, si venitele cantorale. —

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu poftiti asi trimita recursurile sale provediute cu documintele necesarii, la subscri-sulu in Kurtakér pona in ²/₁₄ februariu a. c. candu va fi si alegerea. —

Duudu la ¹⁶/₂₈ Ianuaru 1875.

Comitetulu parochialu,

In contielegere cu mine, Ioanu Ardeleanu, insp. scol.

CONCURSU

2

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a Cociuba. Emolumintele sunt: 64 fl. v. a. 16 cubule de bucate $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucurudiu, 8 orgii de lemne, si. competintiele cantonale dela 450 numere.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au de a-si indreptá, recoursele lorú insp. cerc. Iosifu Pintia p. u. Hollód în Gyonta-Széplak pana in diu'a de 16 fauru st. v. candu se va tiené si alegerea.

Cociuba la 13 Ianuariu 1875.

Comitetulu parochialu :

Cu invoierea mea Iosifu Pintia, insp. cerc. de scóle.

Concursu

2

Se escrie pentru parochi'a gr. or. vacanta din Drautiú protopresviteratulu Vilagosiului, comitat. Aradului. Emolumintele sunt: dóue sesii de pamentu, dela 150 case câte dóue mesuri cu cocenii, dela 130 câte un'a mesura, unu fondu intravilanu si stólele usuete.

Recurentii au a reproduce testimoniu cá au absolvatu celu putienu 4 clase gimnasiali si de cualificatiune, preferintia voru avea preotii, cari voru documentá desteritate in cantari si oratoria; diu'a alegerii va fi in 9 Martiu a. c. st. v. pana candu aspirantii au a se infatiosá intru una de dumineci séu serbatori la biserica pentru de a fi cunoscuti.

Recursurile adresate comitetului parochialu se le tramita propopului tractualu.

Datu in Drautiú la 24 Ianuariu. 1875

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea. Georgiu Vasileviciu, protopop. Vilagosiului.

Concursu

2

Se escrie pentru postulu invetiatorésca dela scól'a tractuala conf. gr. or. din opidulu Vilagosiu (Siri'a) comit. Aradului.

Emolumintele sunt — 600 fl. v. a. 12 orgii de lemne si quartiru liberu.

Aspirantii la acestu postu voru avea a reproduce testimoniu de 8 clase gimnasiale si de cualificatiune; atestatu de botezu si de moralitate; preferintia voru avea cei cari au absolvatu cursurile clericale si suntu in cantarile bisericesci bine versati, avendu pona la 20 februaru a. c. st. v. candu se va tienea si alegerea a se presentá aicia intru un'a de dumineci la biserica, pentru de a-si aretá desteritatea sa in cantu.

Recursulu se fie intitulatu comitetului protopresbiteralu dara trimisu Dlui protopopu tractualu Georgiu Vasileviciu in Siria (Vilagosiu.)

Datu in Siria la 31 Ianuariu. 1875.

Comitetulu protopresviteralu :

Cu scirea mea. Georgiu Vasileviciu, protopresviteru.

CONCURSU.

2

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a Gy. Rohani. Emolumintele sunt: 40 fl. v. a. 12 cubule bucate $\frac{1}{2}$ grâu, $\frac{1}{2}$ cucurudiu, 6 orgii de lemne, 2 mesuri de pasula, pamentu aratoriu de 6 $\frac{1}{2}$ cubule de clasa I. si quartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au de a-si indreptá recoursele lorú insp. cerc. Iosifu Pintia p. u. Hollód in Gyanta-Széplak pana indu'a de 23 febr. v. candu se va tienea si alegerea.

Gy. Rohani 15 Ianuariu v. 1875.

Comitetulu parochialu,

Cu invoierea mea: Iosifu Pintia, insp. cerc. de scóle.

CONCURSU.

2

Nimicindu sé antai'a alegere de invetiatoriu din lips'a recurentiloru — prin acésta se deschide de nou concursu pentru statiunea invetiatorésca nou infintiata numita calasa I. gr. or. confesionala romana din Ghirocu protopres. Timisiorii, Comitatulu Timisiului, pana in 30 Martiu a. c. st. v. in care di se va tienea si alegerea.

Emolumintele cu acestu postu impreunate sunt: a,) in bani gat'a 150 fl. v. a. b,) 40 cubule grâu curatu, c,) 10 fl. v. a. pautialu d,) 10 fl. v. a. pentru conferintiele invetiatoresci, e,) 10 orgii de lemne din care are a se incaldi si scól'a, si quartiru liberu cu 2 gradini.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si tramite recoursele lorú — instruate in sensulu statutului organicu, din-preuna cu testimoniu de calificatiune si adresate comitetului parochialu catra Magnificent'a Sa Domnulu Dr. Paulu Vasiciu inspect. cerc. de scóle, totu odata au a se presentá intr'o Dumineca séu serbatóre pentru cantarile bisericesci.

Ghirocu in 29 Ianuariu 1875.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoierea mea Dr. Vasiciu. Insp. cerc. de scóle.

Concursu

2

Se escrie pentru postulu protopresviteralu alu Buteniloru, comitatulu Aradului, cu care sunt impreunatu urmatoriele emoluminte:

a.) Casa de locuintia cu un'a gradina de legumi in loco Buteni.

b.) Un'a sesiune de pamentu si dela 150 case a poporeniloru câte un'a mesura cucurudiu sfermatu dar din acest'a $\frac{1}{4}$ de pamentu si dela $\frac{1}{4}$ din poporeni, birulu are alu capetá capelanelu protopresviteralu.

c.) Beneficulu de $\frac{1}{2}$ sesiune pamentu si dela 150 case parochiale din Cuedi câte una mesura cucurudiu sfermatu.

d.) Din intregulu protopresviteratu pentru fiesce-carea siedula de cununia 1 fl.

e.) Si stólele indatinate dela poporeni sei din Buteni $\frac{3}{4}$.

Recurentii au a reproduce testimoniu despre absolvirea lorú 8 clase gimnasiali si de cualificatiune si atestate cá suntu barbati binemeritati pe terenulu bisericescu si scolaru.

Recoursele bine instruate si adresate Comitetului protopresviteralu au a se tramite comisariului consistorialu in Siri'a (Vilagosiu) dlui Georgiu Vasileviciu.

Buteni la 27 Ian. 1875.

Comitetulu protopresviteralu alu Buteniloru.

Cu scirea mea Georgie Vasileviciu protop. Vilagosiului ca comisariu consistorialu.

Concursu

2

Se escrie pentru parochi'a gr. or. vacanta din Maderatu, protopresbiteratulu Vilagosiului, Comitatulu Aradului. — Emolumintele sunt: un'a sesiune pamentu si fondulu intravilanu, biru dela 223 de case, si anume dela 70 case câte un'a mesura bucate — jumătate grâu, jumătate orzu séu cucuru, dela 70 case $\frac{1}{2}$ mesura, éra dela 73 case dieleresci câte 50 cruceri si stólele usuete.

Recurentii au a reproduce testimoniu despre absolvirea a lorú 8 clase gimnasiale si cualificatiune, potu insa recurge si preoti cari voru aretá atestate cá suntu bine meritati pe terenulu bisericescu, si testimoniu de cualificatiune pentru parochii bune precumu si despre moralitate.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a se presentá intr'una de dumineci séu de serbatori pentru de a-si aretá desteritatea sa in cantu tipicu si in oratoria. Alegerea se va intemplá la 2 Martiu st. v. a. c. pana candu respectivii au a-si adresá recursulu catra comitetulu parochialu si alu tremite protopresbiterului concernintu.

Datu in Maderatu la 24 Ianuariu 1875

Comitetulu parochialu,

Cu scirea mea Georgiu Vasileviciu, protop. Vilagosiului.